



Svar på Samlingspartiets fullmäktigegrupps, Socialdemokratiska fullmäktigegruppens, Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps och Centerns fullmäktigegrupps motion om att garantera en möjlighet att ta del av rapporter om inomhusluftsundersökningar avgiftsfritt

VD/2646/00.02.00.03/2021
HP/JH/KN/LS/EA

Samlingspartiets fullmäktigegrupp, Socialdemokratiska fullmäktigegruppen, Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp och Centerns fullmäktigegrupp lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Motion om att garantera en möjlighet att ta del av rapporter om inomhusluftsundersökningar avgiftsfritt.

Vanda har under de senaste åren blivit mycket bättre på att vidta åtgärder när det gäller problem med inomhusluften. Stadens inomhusluftsprocesser har utvecklats vad gäller undersökningar, planering och reparationer. Tilläggsresurser har också lagts på kommunikation och öppen tillgång till information.

Vad beträffar inomhusluftsfrågor är det viktigt med pålitlig och lättbegriplig information och ett gott samspel mellan olika parter. Rapporterna om inomhusluftsundersökningar är offentliga handlingar. Alla ska ha rätt att ta del av dessa handlingar avgiftsfritt. Vi anser det vara god praxis att alla nya rapporter om inomhusluftsundersökningar alltid läggs upp på stadens webbsidor.

Då rapporterna publiceras på webben ska de följa dataskyddsbestämmelserna. Enligt dataskyddslagen får personuppgifter och uppgifter om hälsotillstånd inte publiceras på webben. Detta beaktas i utarbetandet av de nya rapporterna och därmed behöver rapporterna inte bearbetas separat för att följa dataskyddslagen.

På begäran kan man också ta del av gamla rapporter. Utmaningen med de gamla rapporterna är att de inte har utarbetats på ett sätt som följer dataskyddslagen. Dessa rapporter måste därför alltid utvärderas och bearbetas i enlighet med dataskyddslagen innan de överlämnas.

Behandlingen av gamla rapporter är inte ett resursproblem när det gäller enstaka och tydligt angivna begäranden om information. Det uppstår problem om någon begär information om hundratals rapporter. Då krävs det flera månaders arbete av stadens experter på inomhusluft att granska rapporterna så att de följer dataskyddslagen. Personalresurserna tas då bort från arbetet med akuta inomhusluftsundersökningar.

Vi ledamöter som undertecknat motionen anser det som viktigt att kunna ta del av offentliga undersökningsrapporter avgiftsfritt.

Å andra sidan vill vi inte att arbetstiden för stadens experter på inomhusluft går åt att i flera månader bearbeta gamla rapporter i enlighet med dataskyddslagen till följd av att det begärts en stor mängd information. Prioriteringen i arbetet ska ligga på att lösa akuta problem med inomhusluften.

Vi föreslår att man kunde få möjlighet att ta del av alla ursprungliga handlingar i stadens lokaler genom att boka en tid på förhand. På så sätt kunde man i de fall då det bes om stora mängder information



garantera allas rätt att få information avgiftsfritt och också säkerställa att experterna på inomhusluft har möjlighet att i sitt arbete koncentrera sig på att lösa problem som gäller inomhusluften.”

Stadsfullmäktige 8.3.2021 § 22

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:

Serviceområdet för fastigheter och lokaler vid stadsmiljöns verksamhetsområde beställer årligen ett tiotals undersökningsrapporter som konsultarbete med syftet att kartlägga skicket och inomhusluftsförhållandena i byggnader som ägs av staden. Rapporterna är huvudsakligen offentliga. Staden publicerar en del av rapporterna på sina webbsidor, utöver vilket vem som helst efter begäran om tillgång till handlingar har rätt att få en handling om den inte innehåller uppgifter som enligt lag är sekretessbelagda. Om en handling är delvis sekretessbelagd är staden skyldig att sända handlingen till den som begär handlingen på så vis täckt att sekretessen inte äventyras, men å andra sidan så att principen om handlingsoffentlighet genomförs i så stor utsträckning som möjligt.

Om handlingsoffentlighet och de vanligaste sekretessgrunderna bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (i fortsättningen offentlighetslagen). Sekretessbelagda uppgifter i anslutning till undersökningsrapporter om inomhusluftsförhållandena är vanligtvis uppgifter som gäller skyddsarrangemang för byggnader och befolkningsskydd (offentlighetslagen 24 § 1 mom. 7 och 8 punkten) eller uppgifter om en enskild persons hälsotillstånd (offentlighetslagen 24 § 1 mom. 25 punkten). Rapporternas hälsouppgifter är förknippade med situationer där man i den fastighet som är föremål för undersökningen har konstaterat inomhusluftsymptom som beskrivs i rapporten. En uppgift om symptom i en byggnad eller i ett visst utrymme omfattas inte automatiskt av sekretess. Om platsen där symptomen förekommer ändå är begränsad så att symptomen kan kopplas till en enskild person handlar det om en hälsouppgift som är sekretessbelagd med stöd av offentlighetslagen.

Vanda stad har inte gett riktlinjer för avgifter för rapporter om inomhusluftundersökningar, utan vid begäran om tillgång till handlingar i anslutning till rapporterna iakttas samma principer som för alla andra önskemål om handlingar som lämnas in till staden. Sedvanliga önskemål om handlingar levereras alltid avgiftsfritt. Stadsstyrelsen har dock 26.3.2015 § 54 fattat ett beslut enligt vilket det för begäran om en handling som kräver särskilda åtgärder för varje påbörjad timme tas ut 50 euro för att ta fram uppgifter samt granska eller stryka sekretessbelagda delar enligt den arbetstid som går åt för behandlingen av begäran om handlingen. En avgiftsbelagd begäran om uppgifter som berör inomhuslufttrapporter omfattar i vanliga fall flera, upp till tiotals rapporter vars behandling kräver flera dagars arbete. Vid bedömningen av avgiften beaktas utöver antalet begärda rapporter också sidantalet, som varierar från ett tiotal till hundratals sidor.

Staden kan inte ge kommuninvånare möjlighet att bekanta sig med ursprungliga rapporter i sina egna lokaler om de innehåller uppgifter som enligt offentlighetslagen är sekretessbelagda. Sekretessskyldigheten enligt offentlighetslagen är exempelvis ifråga om uppgifter om hälsotillstånd inte beroende av sättet uppgifterna lämnas på. Möjligheten att bekanta sig med handlingar i stadens lokaler skulle alltså inte upphäva stadens skyldighet att försäkra sig om att handlingarna är sekretesskyddade



innan de lämnas ut. Således skulle inte förslaget minska det arbete som går åt för att söka handlingar och täcka över sekretessbelagda uppgifter.

Flest sekretessbelagda uppgifter om hälsotillstånd finns i gamla inomhusluftrapporter eftersom man tidigare inte tagit tillräckligt med hänsyn till dataskydd då rapporterna utarbetades. Lagstiftningen i anslutning till behandlingen av personuppgifter har förändrats under de senaste åren och medvetenheten om kraven på skyddet av personuppgifter har ökat. Stadsmiljöns verksamhetsområde agerar i fortsättningen så att känsliga personuppgifter separeras så att dokument kan överlämnas utan separat behandling. Då rapporterna från första början utarbetas så att de inte innehåller identifierbara uppgifter om hälsotillstånd kan staden mer öppet än tidigare publicera dem på webben. Samtidigt underlättas hanteringen av önskemål om tillgång till uppgifter och andelen avgiftsbelagda önskemål om uppgifter minskar ytterligare. Stadsmiljöns verksamhetsområde tillämpar den mängd arbete som krävs av den begäran om tillgång till uppgifter som faktureras under övergångsperioden så att några timmars arbete inte är tillräckligt som faktureringsgrund, utan först ett svar på en begäran om uppgifter som kräver ca en hel arbetsdag startar faktureringen. Genom det här handlingssättet kan man se till att enskilda rapporter kan levereras utan avgift. Stadsmiljöns verksamhetsområde ser i fortsättningen till att tidsfristen på en månad enligt offentlighetslagen efterföljs vid svar på begäran om uppgifter.

I fortsättningen gör man ännu mer detaljerade inomhusluftmeddelanden jämfört med tidigare och berättar mer övergripande om undersökningsresultat och upptäckter.

Stadsstyrelsen 12.4.2021 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) ge de ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag,
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet kompletterade biträdande stadsdirektören verksamhetsområdets svar enligt följande:

I slutet av femte kapitlet lades följande meningar till:

"Stadsmiljöns verksamhetsområde tillämpar den mängd arbete som krävs av den begäran om uppgifter som faktureras under övergångsperioden så att några timmars arbete inte är tillräckligt som faktureringsgrund, utan först ett svar på en begäran om uppgifter som kräver ca en hel arbetsdag startar faktureringen. Genom det här handlingssättet kan man se till att enskilda rapporter kan levereras utan avgift.

Stadsmiljöns verksamhetsområde ser i fortsättningen till att tidsfristen på en månad enligt offentlighetslagen efterföljs vid svar på begäran om uppgifter."

I slutet av svaret lades följande mening till:

"I fortsättningen gör man ännu mer detaljerade inomhusluftmeddelanden jämfört med tidigare och berättar mer övergripande om undersökningsresultat och upptäckter."

Beslut:

Förslaget godkändes.

Dessutom antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade följande uttalande till protokollet, som understöddes av sannfinländarnas stadsstyrelsegrupp:



Framledes ska alla forskningsresultat och mätningar som inte står i strid med dataskyddslagen publiceras på stadens webbsidor. Dataskyddet rör endast personuppgifter som kan kopplas till en viss person och därmed inte uppgifter om symptom som hänger samman med en byggnad. För att förbättra informationen och skapa förtroende bör det på stadens sidor finnas resultat från undersökningar om inomhusluften och från symptomenkäter och -uppföljningar, inspektionsprotokoll samt reparationsuppmaningar och dokumentation av reparationer.

Vi påminner också att enligt offentlighetslagen får avgift inte tas ut för färdiga dokument eller mindre behandling av dem. Det mest kostnadseffektiva är om samtliga dokument är ute på webben.

Stadsfullmäktige 10.5.2021 § 13

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Ansökan om ändring: 2 Besvärsförbud

Bilaga:

- Samlingspartiets fullmäktigegrups, Socialdemokratiska fullmäktigegruppens, Svenska folkpartiets fullmäktigegrups och Centerns fullmäktigegrups undertecknade motion om att garantera en möjlighet att ta del av rapporter om inomhusluftsundersökningar avgiftsfritt

Närmare information:

Jonna Hohti, ekonomi- och förvaltningsdirektör, tfn 043 826 8687,
fornamn.efternamn[at]vantaa.fi